

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 04 marca 2025 r.

WP-R.4131.6.2025

Rada Gminy Jasieniec

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2024, poz. 1465, 1572, 1907, 1940, dalej: *u.s.g.*)

stwierdzam nieważność:

uchwały nr I.8.2025 Rady Gminy Jasieniec z dnia 28 stycznia 2025 r. w *sprawie rozstrzygnięcia protestu wyborczego dotyczącego wyborów sołtysa i rady sołeckiej we wsi Kurczowa Wieś.*

Uzasadnienie

W dniu 28 stycznia 2025 r. Rada Gminy Jasieniec podjęła w drodze uchwały rozstrzygnięcie protestu wyborczego, dotyczącego wyborów sołtysa i Rady Sołeckiej w Sołectwie Kurczowa Wieś, przeprowadzonych w dniu 26 października 2024 r. Protest wyborczy złożyła grupa mieszkańców Sołectwa w dniu 6 listopada 2024 r. (data wpływu do Urzędu Gminy), podnosząc zarzut, iż „oddano około 40 głosów, powołując się na pisemne pełnomocnictwa przekazane przez osoby nie uczestniczące w zebraniu”.

Rada Gminy przekazała protest do Komisji Rewizyjnej – celem przeprowadzenia postępowania kontrolnego oraz wydania opinii.

Komisja Rewizyjna odbyła w tej sprawie trzy posiedzenia, w wyniku których wydała opinię w sprawie protestu wyborczego. Komisja Rewizyjna skonstatowała, iż przeprowadziła analizę dokumentów związanych z wyborami Sołtysa i Rady Sołeckiej, listy obecności na zebraniu oraz weryfikacji osób uprawnionych do głosowania. Komisja Rewizyjna przyjęła również wyjaśnienia od członka komisji skrutacyjnej. Komisja Rewizyjna ustaliła, iż *nie doszło w sprawie do złamania prawa wyborczego, ponieważ nie ma przepisów ustrojowych*

regulujących prowadzenie wyborów w sołectwach, w szczególności nie mają do nich zastosowania przepisy ustawy Kodeks Wyborczy. Zdaniem Komisji Rewizyjnej stosowane procedury opierały się na ogólnych zasadach obowiązujących w prawie administracyjnym. Dalej w opinii Komisja stwierdza: przy braku stosownych uregulowań w statutach sołectw, a przy jednoczesnym braku wyraźnego zakazu, osoby przygotowujące i przeprowadzające wybory kierowały się zasadą domniemania możliwości działania przez pełnomocnika, uznając, że nie stoi temu na przeszkodzie żaden przepis szczególny. Na koniec Komisja Rewizyjna wskazuje, że: nie zaistniały przesłanki uzasadniające podważenie ważności głosowań z dnia 26 października 2024 r. w sołectwie Kurczowa Wieś co czyni protest nieskutecznym i niezasadnym jest wnioskowanie o unieważnienie wyborów.

Powołując się na ustalenia Komisji Rewizyjnej, Rada Gminy Jasieniec podjęła uchwałę w sprawie rozstrzygnięcia protestu wyborczego, postanawiając tego protestu nie uwzględnić z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu do uchwały. W tymże uzasadnieniu Rada w zasadzie powtórzyła przytoczoną wyżej argumentację Komisji Rewizyjnej.

W ocenie organu nadzoru stanowisko Rady Gminy Jasieniec, przedstawione w badanej uchwale, jest nieprawidłowe i sprzeczne z prawem.

Istota problemu w niniejszej sprawie polega na ocenie, czy w głosowaniu w wyborach sołtysa i rady sołeckiej dopuszczalne jest głosowanie przez pełnomocnika. Zdaniem organu nadzoru, aby dokonanie czynności głosowania w taki sposób było skuteczne, możliwość taka musi wynikać z przepisów prawa. Organ nadzoru nie podziela poglądu, zawartego w badanej uchwale, iż możliwość głosowania przez pełnomocnika wynika z ogólnych zasad prawa administracyjnego, bowiem takie zasady nie zostały nigdzie zdefiniowane. Prawo administracyjne jest gałęzią prawa powszechnego, reguluje kwestie obrotu prawnego publicznego, w jego skład wchodzi wiele regulacji prawnych, odnoszących się do poszczególnych sfer działania administracji publicznej, a jedyną regulacją o charakterze kodeksowym jest ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Kodeks ten zawiera ogólne zasady postępowania administracyjnego, przewiduje także działanie strony postępowania administracyjnego przez pełnomocnika, jednakże nie ma zastosowania do wszelkich spraw z zakresu administracji publicznej. Zgodnie z treścią art. 1 tego Kodeksu:

Kodeks postępowania administracyjnego normuje:

1) postępowanie przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco;

- 2) *postępowanie przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1;*
- 3) *postępowanie w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami, o których mowa w pkt 2;*
- 4) *postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń;*
- 5) *nakładanie lub wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych lub udzielanie ulg w ich wykonaniu;*
- 6) *tryb europejskiej współpracy administracyjnej.*

Z powyższego wynika, iż Kodeks postępowania administracyjnego i zawarte w nim zasady nie mają zastosowania w sprawach dotyczących przeprowadzania wyborów w jednostkach pomocniczych gmin.

Zgodnie z treścią art. 35 *u.s.g.* organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, określając w tymże statucie zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej. Rada Gminy Jasieniec uchwałą nr IX.68.2019 z dnia 12 września 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 12034) uchwaliła Statut Sołectwa Kurczowa Wieś. W § 18 ust. 1 Statutu zapisano, iż: *Sołtys oraz członkowie Rady Sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.*

Statut sołectwa określa zatem dwie zasady głosowania: tajne i bezpośrednie. Zasada tajności określa sposób, w jaki osoba głosująca wypełnia kartę do głosowania – istotą tajności jest niemożność poznania głosu wyborcy przez kogokolwiek. Wobec tego głosowanie poprzez pełnomocnika zaprzecza w sposób oczywisty tej zasadzie – pełnomocnik zna wolę mocodawcy. Z tego względu głosowanie przez pełnomocnika w sposób istotny narusza Statut Sołectwa. Jak słusznie zauważa Rada w uzasadnieniu badanej uchwały, Statut nie przewiduje udzielenia pełnomocnictwa do głosowania. Jednakże ocena tej okoliczności musi być odmienna od przyjętej przez Radę: brak regulacji nie oznacza dopuszczalności jakiegoś działania czy domniemania takiej możliwości. Skoro art. 35 *u.s.g.* nakazuje określić zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej, to ewentualna możliwość głosowania poprzez pełnomocnika – jako zasada - powinna być zapisana w Statucie. Reasumując, badana uchwała, której sentencją jest nieuwzględnienie protestu wyborczego, podnoszącego nielegalność głosowania w wyborach poprzez pełnomocnika, została podjęta w sposób

sprzeczny z treścią Statutu Sołectwa Kurczowa Wieś, w szczególności z jego § 18, ustalającym tajność głosowania.

Zgodnie z treścią art. 91 ust. 1 *u.s.g.* uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru.

Pojęcie sprzeczności z prawem w rozumieniu art. 91 ust. 1 obejmuje sprzeczność postanowień uchwały z jakimkolwiek aktem prawa powszechnie obowiązującego (wyrok WSA w Warszawie z 19.02.2020 r., IV SA/Wa 2753/19, LEX nr 3059181). W przedmiotowej sprawie takim aktem jest uchwała nr IX.68.2019 Rady Gminy Jasieniec z dnia 12 września 2019 r. w *sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Kurczowa Wieś*, będąca aktem prawa miejscowego, powszechnie obowiązującego na obszarze gminy (art. 40 ust. 1 *u.s.g.*).

Z powyższych względów należy stwierdzić nieważność uchwały nr I.8.2025 Rady Gminy Jasieniec z dnia 28 stycznia 2025 r. w *sprawie rozstrzygnięcia protestu wyborczego dotyczącego wyborów sołtysa i rady sołeckiej we wsi Kurczowa Wieś*.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia, którą wnosi się za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze, z dniem jego doręczenia, wstrzymuje wykonanie uchwały w całości, z mocy prawa.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Mariusz Frankowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/